

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

VŨ THỊ HƯƠNG TRÀ

**KẾT HỢP PHƯƠNG PHÁP THUYẾT TRÌNH
VỚI PHƯƠNG PHÁP SỬ DỤNG TÌNH HUỐNG
TRONG DẠY HỌC MÔN PHÁP LUẬT Ở TRƯỜNG
CAO ĐẲNG Y TẾ THÁI NGUYÊN**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

THÁI NGUYÊN - 2016

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

VŨ THỊ HƯƠNG TRÀ

**KẾT HỢP PHƯƠNG PHÁP THUYẾT TRÌNH
VỚI PHƯƠNG PHÁP SỬ DỤNG TÌNH HUỐNG
TRONG DẠY HỌC MÔN PHÁP LUẬT Ở TRƯỜNG
CAO ĐẲNG Y TẾ THÁI NGUYÊN**

Chuyên ngành: Lý luận & PPDH bộ môn lý luận chính trị

Mã số: 60 14 01 11

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

Người hướng dẫn khoa học: TS. NGUYỄN THỊ HOÀNG LAN

THÁI NGUYÊN - 2016

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi, các kết quả nghiên cứu là trung thực và chưa được công bố trong bất kỳ công trình nào khác.

Thái Nguyên, tháng 8 năm 2016

Tác giả luận văn

Vũ Thị Hương Trà

LỜI CẢM ƠN

Lời đầu tiên, tôi xin trân trọng cảm ơn các thầy giáo, cô giáo khoa Giáo dục chính trị - Trường Đại học Sư phạm Thái Nguyên đã ân cần, tận tâm dạy dỗ và truyền đạt những tri thức quý báu trong thời gian tôi học tập tại trường để tôi hoàn thành tốt khóa học của mình.

Đặc biệt, tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc đến cô giáo hướng dẫn khoa học, TS. Nguyễn Thị Hoàng Lan đã tận tình, tâm huyết truyền đạt cho tôi những tri thức liên thông khoa học, đầy đủ, đồng thời đã hướng dẫn từng nội dung, phương pháp nghiên cứu để tôi có thể chủ động và tự tin trong quá trình thực hiện luận văn.

Tôi xin được gửi lời cảm ơn tới Ban giám hiệu trường Cao đẳng Y tế Thái Nguyên, tới gia đình, bạn bè, đồng nghiệp đã động viên, giúp đỡ, tạo điều kiện để tôi hoàn tất luận văn và hoàn thành khóa học của mình.

Thái Nguyên, ngày   tháng   năm 2016

Tác giả

Vũ Thị Hương Trà

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC BẢNG, BIỂU	iv
MỞ ĐẦU	1
1. Lý do chọn đề tài.....	1
2. Mục đích nghiên cứu.....	3
3. Nhiệm vụ nghiên cứu	4
4. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	4
5. Cơ sở lý luận và phương pháp nghiên cứu.....	4
6. Kết cấu của luận văn	5
Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN CỦA VIỆC KẾT HỢP PHƯƠNG PHÁP THUYẾT TRÌNH VỚI PHƯƠNG PHÁP SỬ DỤNG TÌNH HUỐNG TRONG DẠY HỌC MÔN PHÁP LUẬT Ở TRƯỜNG CAO ĐẲNG.....	6
1.1. Lịch sử nghiên cứu vấn đề	6
1.1.1. Những nghiên cứu ở trong nước	6
1.1.2. Những nghiên cứu ở nước ngoài.....	8
1.2. Lý luận về môn học Pháp luật ở trường Cao đẳng.....	9
1.2.1. Nội dung môn học Pháp luật ở trường Cao đẳng.....	9
1.2.2. Nội dung giáo dục pháp luật trong các trường cao đẳng	12
1.2.3. Đặc điểm nhận thức của sinh viên trường Cao đẳng	18
1.2.4. Các phương pháp giảng dạy chủ yếu trong dạy học môn Pháp luật ở trường Cao đẳng.....	19
1.3. Kết hợp phương pháp thuyết trình với phương pháp sử dụng tình huống trong dạy học môn pháp luật ở trường Cao đẳng.....	21
1.3.1. Khái niệm phương pháp, phương pháp dạy học	21
1.3.2. Phương pháp thuyết trình trong dạy môn Pháp luật	22
1.3.3. Phương pháp sử dụng tình huống trong dạy học môn Pháp luật	29
1.3.4. Sự cần thiết của việc kết hợp phương pháp thuyết trình với phương pháp sử dụng tình huống trong dạy học môn Pháp luật ở trường cao đẳng	36

Chương 2: THỰC NGHIỆM SỰ PHẠM KẾT HỢP PHƯƠNG PHÁP THUYẾT TRÌNH VỚI PHƯƠNG PHÁP SỬ DỤNG TÌNH HUỐNG TRONG DẠY HỌC MÔN PHÁP LUẬT Ở TRƯỜNG CAO ĐẲNG Y TẾ THÁI NGUYÊN	44
2.1. Khái quát về trường Cao đẳng Y tế Thái Nguyên	44
2.2. Thực trạng việc vận dụng kết hợp phương pháp thuyết trình với phương pháp sử dụng tình huống trong dạy học môn Pháp luật ở Trường Cao đẳng Y tế Thái Nguyên	45
2.3. Kế hoạch thực nghiệm sự phạm kết hợp phương pháp thuyết trình với phương pháp sử dụng tình huống trong dạy học môn Pháp luật ở Trường Cao đẳng Y tế Thái Nguyên	49
2.3.1. Giả thuyết thực nghiệm.....	49
2.3.2. Mục đích thực nghiệm	49
2.3.3. Địa điểm và thời gian tiến hành thực nghiệm	49
2.4. Nội dung thực nghiệm sự phạm kết hợp phương pháp thuyết trình với phương pháp sử dụng tình huống trong dạy học môn Pháp luật ở Trường Cao đẳng Y tế Thái Nguyên	50
2.4.1. Điều tra kết quả đầu vào của lớp thực nghiệm và lớp đối chứng	50
2.4.2. Những nội dung khoa học cần thực nghiệm	53
2.4.3. Thiết kế bài giảng thực nghiệm.....	54
2.5. Phân tích kết quả thực nghiệm sự kết hợp phương pháp thuyết trình với phương pháp sử dụng tình huống trong dạy học môn Pháp luật ở Trường Cao đẳng Y tế Thái Nguyên	73
2.5.1. Thực nghiệm và những kết quả rút ra từ thực nghiệm.....	73
2.5.2. Những kết luận rút ra từ quá trình thực nghiệm.....	80
Kết luận chương 2	81
Chương 3: MỘT SỐ BIỆN PHÁP VÀ KIẾN NGHỊ NHẪM NÂNG CAO HIỆU QUẢ KẾT HỢP PHƯƠNG PHÁP THUYẾT TRÌNH VỚI PHƯƠNG PHÁP SỬ DỤNG TÌNH HUỐNG TRONG DẠY HỌC MÔN PHÁP LUẬT Ở TRƯỜNG CAO ĐẲNG Y TẾ THÁI NGUYÊN	82

3.1. Đề xuất quy trình kết hợp phương pháp thuyết trình với phương pháp sử dụng tình huống trong dạy học môn Pháp luật ở Trường Cao đẳng Y tế Thái Nguyên.....	82
3.1.1. Quy trình thiết kế bài giảng.....	82
3.1.2. Quy trình thực hiện bài giảng trên lớp.....	86
3.1.2. Quy trình kiểm tra, đánh giá kết quả học tập của sinh viên.....	89
3.2. Đề xuất một số biện pháp nhằm nâng cao hiệu quả kết hợp phương pháp thuyết trình và phương pháp sử dụng tình huống trong dạy học môn Pháp luật ở Trường Cao đẳng Y tế Thái Nguyên.....	92
3.2.1. Nhóm các biện pháp đối với đội ngũ giảng viên.....	92
3.2.2. Nhóm biện pháp đối với sinh viên.....	94
3.2.3. Nhóm biện pháp đối với cấp quản lý.....	97
3.3. Một số kiến nghị nhằm nâng cao hiệu quả kết hợp phương pháp thuyết trình với phương pháp sử dụng tình huống trong dạy học môn Pháp luật ở trường Cao đẳng Y tế Thái Nguyên.....	100
3.3.1. Đối với cấp quản lý.....	100
3.3.2. Đối với giảng viên.....	101
Kết luận chương 3.....	103
KẾT LUẬN	105
TÀI LIỆU THAM KHẢO	107
PHỤ LỤC	

DANH MỤC CÁC BẢNG, BIỂU

Bảng

Bảng 2.1. Đánh giá của sinh viên về thực trạng giảng dạy môn Pháp luật ở trường Cao đẳng Y tế Thái Nguyên	46
Bảng 2.2. Mức độ hứng thú học tập môn Pháp luật của sinh viên	46
Bảng 2.3. Mức độ giảng viên kết hợp phương pháp thuyết trình với phương pháp sử dụng tình huống	48
Bảng 2.4. Nhận biết của giảng viên về mức độ hưởng ứng của sinh viên với bài giảng kết hợp phương pháp thuyết trình với phương pháp sử dụng tình huống.....	48
Bảng 2.6. Kết quả kiểm tra của nhóm lớp thực nghiệm và lớp đối chứng trước khi tiến hành những tác động sư phạm	52
Bảng 2.7. Kết quả thực nghiệm lần 1	74
Bảng 2.8: Kết quả thực nghiệm lần 2	75

Biểu

Biểu đồ 2.1: Biểu diễn kết quả xét tuyển đầu vào của 2 lớp thực nghiệm và đối chứng	51
Biểu đồ 2.2: So sánh kết quả kiểm tra lớp thực nghiệm và đối chứng	52
Biểu đồ 2.3: So sánh kết quả kiểm tra lớp thực nghiệm và lớp đối chứng lần 1	75
Biểu đồ 2.4: So sánh kết quả kiểm tra lớp thực nghiệm và lớp đối chứng lần 2	76

MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

Chủ tịch Hồ Chí Minh đã từng nói rằng: Muốn xây dựng thành công chủ nghĩa xã hội trước hết cần phải có con người xã hội chủ nghĩa. Đó là những con người phát triển toàn diện: Đạo đức, trí tuệ, trung với nước, hiếu với dân, yêu thương con người, cần, kiệm, liêm, chính, chí công vô tư, tinh thần quốc tế trong sáng, đồng thời đáp ứng được yêu cầu phát triển của thời đại trong giai đoạn hiện nay.

Vị trí quan trọng của giáo dục - đào tạo trong sự nghiệp xây dựng và phát triển đất nước hiện nay đã được nhấn mạnh trong Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ X của Đảng: “Giáo dục và đào tạo cùng với khoa học và công nghệ là quốc sách hàng đầu, là nền tảng và động lực thúc đẩy công nghiệp hóa và hiện đại hóa đất nước”. Như vậy, cùng với khoa học và công nghệ, giáo dục đào tạo ngày càng trở thành yếu tố trực tiếp của lực lượng sản xuất hiện đại. Giáo dục và đào tạo đã góp phần đào tạo ra những con người tự chủ, có năng lực chuyên môn giỏi, phẩm chất đạo đức tốt, vững vàng về phẩm chất chính trị, nguồn lực quan trọng nhất cho sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa hiện nay.

Thực tế cho thấy, chất lượng giáo dục và đào tạo hiện nay chưa đáp ứng yêu cầu phát triển của xã hội, nhất là đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao vẫn còn hạn chế, chưa chuyển mạnh sang đào tạo theo nhu cầu xã hội; chưa giải quyết tốt mối quan hệ giữa tăng về số lượng, quy mô với nâng cao chất lượng, giữa dạy chữ và dạy người. Chương trình, nội dung, phương pháp dạy và học còn lạc hậu, chậm đổi mới, nặng về lý thuyết; cơ cấu giáo dục không hợp lý giữa các lĩnh vực, ngành nghề đào tạo chất lượng giáo dục toàn diện giảm sút, chưa đáp ứng được yêu cầu của sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa.

Trong giai đoạn đổi mới hiện nay, trước yêu cầu của sự nghiệp công nghiệp hóa - hiện đại hóa đất nước, việc đổi mới nội dung và phương pháp dạy học là một nhiệm vụ hết sức quan trọng, xuất phát từ mục tiêu giáo dục là đào tạo con người Việt Nam phát triển toàn diện, hài hòa trên tất cả các mặt đạo đức, trí dục, mỹ dục, thể dục, lao động. Điều đó cũng nhằm thực hiện đường lối phát triển giáo dục đào tạo mà Đại hội đại biểu toàn quốc của Đảng Cộng sản Việt Nam đã đề ra: “*Tiếp tục đổi mới*

manh mẽ phương pháp giáo dục, phát huy tính tích cực, chủ động của người học, khắc phục lối truyền thụ một chiều... ”. Luật giáo dục cũng quy định cụ thể: “Phương pháp giáo dục phải phát huy tính tích cực, tự giác, chủ động, tư duy sáng tạo của người học, bồi dưỡng cho người học năng lực tự học, khả năng thực hành, lòng say mê học tập và ý chí vươn lên”. Trước tình hình đó, yêu cầu những người làm công tác giáo dục phải không ngừng đổi mới chương trình, nội dung sách giáo khoa nói chung và đổi mới phương pháp giảng dạy cho đội ngũ giáo viên nói riêng.

Có thể nhận thấy rằng, có nhiều yếu tố tác động đến việc nâng cao chất lượng giáo dục như chất lượng của đội ngũ giáo viên; tinh thần, thái độ hợp tác của người học; cơ sở vật chất của nhà trường. Trong đó, chất lượng đội ngũ giáo viên là yếu tố rất quan trọng cần được quan tâm hàng đầu. Yêu cầu về chất lượng giáo viên ngày nay bao gồm cả đạo đức nghề nghiệp, tư tưởng chính trị, năng lực sư phạm và năng lực chuyên môn. Trong đó việc đổi mới phương pháp dạy học là nội dung được giáo viên thường xuyên quan tâm.

Các phương pháp dạy học truyền thống như thuyết trình, đàm thoại là những phương pháp quan trọng trong dạy học. Đổi mới phương pháp dạy học không có nghĩa là loại bỏ các phương pháp dạy học truyền thống mà cần cải tiến để nâng cao hiệu quả và hạn chế nhược điểm của chúng. Hiện nay có nhiều phương pháp dạy học tích cực đang được áp dụng, mỗi phương pháp đều có những ưu điểm và nhược điểm riêng. Vì vậy việc phối hợp đa dạng các phương pháp là phương hướng quan trọng để phát huy tính tích cực của người học và nâng cao chất lượng dạy học.

Trong những năm qua, Đảng và Nhà nước ta đã có nhiều chủ trương, chính sách và văn bản pháp luật tạo cơ sở chính trị, pháp lý cho công tác phổ biến, giáo dục pháp luật trong các trường đại học, cao đẳng. Luật phổ biến, giáo dục pháp luật năm 2012 đã xác định: *“Giáo dục pháp luật trong nhà trường nhằm thực hiện mục tiêu của giáo dục là đào tạo con người Việt Nam phát triển toàn diện, góp phần hình thành và bồi dưỡng ý thức công dân, sống và làm việc theo Hiến pháp và pháp luật, đáp ứng yêu cầu về nguồn nhân lực trong xây dựng nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa Việt Nam”* [23, tr.5]